

Raport z rynku CO₂

Nr 21, grudzień 2013

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek EUA w grudniu¹

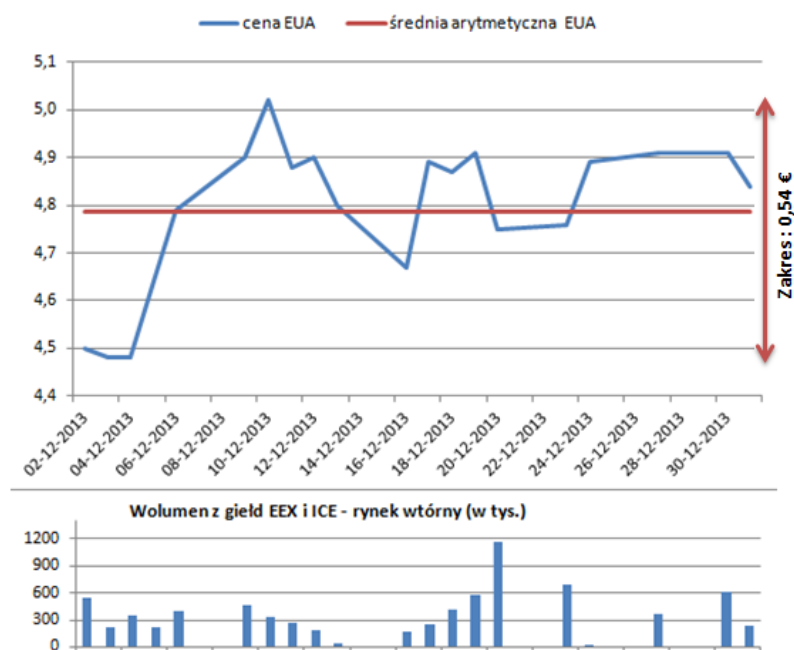
Dzienne ceny zamknięcia rynku uprawnień EUA na rynku spot (wykres 1) w grudniu 2013 roku poruszały się w przedziale od 4,48 do 5,02 euro. Poziom minimum cenowego został wyznaczony w dniach 3 i 4 grudnia, natomiast maksimum w dniu 10 grudnia. Zakres zmienności cen uprawnień EUA w grudniu wyniósł 10,76% cenowego maksimum miesiąca, co jest wynikiem o 1,37 pkt. % niższym w stosunku do listopada.

Ostatni miesiąc w roku 2013 rozpoczął się od „mocnego uderzenia” kupujących, dzięki którym w dniu 6 grudnia nastąpił wzrost kursu uprawnień EUA o 6,44% w stosunku do pierwszego dnia transakcyjnego miesiąca. Powrót optymizmu na rynek mogło wywołać oświadczenie Nialla Mackenziego - urzędnika brytyjskiego departamentu ds. energii i zmian klimatu, według którego wycofanie części uprawnień z rynku w ramach propozycji backloadingu może nastąpić szybciej niż w połowie 2014 roku, tj. w maju.

¹ Opracowano na podstawie informacji prasowych m.in. serwisu Reuters Point Carbon, Icis i stron Komisji Europejskiej

W kolejnych dniach grudnia ceny uprawnień EUA wciąż zyskiwały na wartości, z uwagi na pro-wzrostowe oczekiwania inwestorów spodziewających się przyjęcia propozycji backloadingu na najbliższym głosowaniu w Parlamencie Europejskim (termin głosowania: 10 grudnia). Cytowani przez Reuters Point Carbon gracze operujący na rynkach terminowych uprawnień EUA byli zdania, że w przypadku odrzucenia propozycji backloadingu, kurs uprawnień EUA może spaść do poziomu z kwietnia 2013 r. – tj. ok. 2,5 euro, natomiast w przeciwnym przypadku może przekroczyć poziom 4,80 euro. W końcu

Wykres 1. Dienne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA oraz poziom wolumenu na rynku spot w grudniu 2013 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych giełd ICE oraz EEX

w dniu 10 grudnia przyjęto wprowadzenie backloadingu na głosowaniu w Parlamencie Europejskim, a cena uprawnień EUA wzrosła aż do 5,02 euro – osiągając najwyższy poziom w miesiącu. Od tego momentu inwestorom skupującym wcześniej uprawnienia EUA pozostawało już tylko realizowanie zysków.

Wyprzedaż następowała stopniowo - od 10 do 13 grudnia. W tym czasie właściciele na giełdzie EEX oraz ICE zmieniło ponad 800 tys. uprawnień EUA. W efekcie od dnia 10 do 16 grudnia nastąpiła 7% korekta notowań uprawnień EUA. 16 grudnia odbyło się głosowanie nad przyjęciem backloadingu na posiedzeniu Rady Europejskiej. W tym przypadku również zaakceptowano tę propozycję. Warto odnotować także, że w dniu 16 grudnia od góry została przekroczona średnia arytmetyczna cen EUA z 20 transakcyjnych dni grudnia (4,79 euro zaznaczona czerwoną linią na wykresie 1).

Wiadomości z poprzedniego dnia oraz ostatnia aukcja uprawnień EUA w 2013 r. przyczyniły się do wzrostów cen uprawnień EUA do wartości 4,91 euro na zamknięciu

rynku w dniu 19 grudnia. Ponadto pozytywne nastroje wśród inwestorów wywołała informacja o wcześniejszym, niż przewidywano, terminie spotkania (8 stycznia) Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia backloadingu. Dzięki temu zaistniała szansa na szybsze wprowadzenie wycofania części uprawnień z rynku. Na stronie Komisji Europejskiej określono przewidywany wolumen wycofanych tymczasowo uprawnień EUA na 100 mln w każdym kolejnym kwartale aż do osiągnięcia 900 mln w okresie 2014 – 2016. W przypadku zatwierdzenia backloadingu w marcu 2014 r., suma wyniesie 400 mln. wycofanych uprawnień w tym roku. Jeżeli nastąpi to w 2 kwartale 2014 r. suma wycofanych uprawnień EUA w ciągu roku wyniesie 300 mln. [Link](#)

Tabela 1. Przyczyny większych „wahnięć cenowych” na rynku uprawnień EUA w grudniu 2013 roku

L.p	Data (od ceny zamknięcia „x” do ceny zamknięcia „y”)	% zmiana ceny w stosunku do dnia sprzed okresu	Przyczyna wzrostu/spadku ceny EUA
1	3-10 grudnia	+12,05%	<ul style="list-style-type: none"> Pozytywne nastroje przed głosowaniem Parlamentu Europejskiego w sprawie backloadingu; Oświadczenie urzędnika brytyjskiego departamentu ds. energii i zmian klimatu, wg którego wycofanie części uprawnień z rynku nastąpi najpóźniej w maju 2014 roku. Działania spekulacyjne
2	10-16 grudnia	-6,97%	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja zysków przez inwestorów po głosowaniu PE i RE
3	16-19 grudnia	+5,14%	<ul style="list-style-type: none"> Wyższy popyt na uprawnienia EUA z uwagi na ostatnią w 2013 r. aukcję; Informacja o wcześniejszym niż planowano spotkaniu KE w sprawie backloadingu (8 stycznia)
4	19-20 grudnia	-3,26%	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja zysków przez inwestorów (najwyższy wolumen obrotów miesiąca)
5	20- 30 grudnia	+3,37%	<ul style="list-style-type: none"> Uzupełnienie portfela aktywów przez inwestorów

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie informacji prasowych.

20 grudnia ponownie przyszła korekta notowań wywołana chęcią realizacji zysków. Potwierdzeniem powyższego niech będzie fakt, że w jeden dzień na giełdach wśród inwestorów dokonano transakcji na 11,68 mln uprawnień EUA.

W ciągu kolejnych 5 dni transakcyjnych, do 30 grudnia ceny uprawnień EUA odrobiły straty i znalazły się na poziomie z dnia 19 grudnia. Ostatni dzień notowań uprawnień EUA w 2013 r. zakończył się niewielkim spadkiem kursu do wartości 4,84 euro.

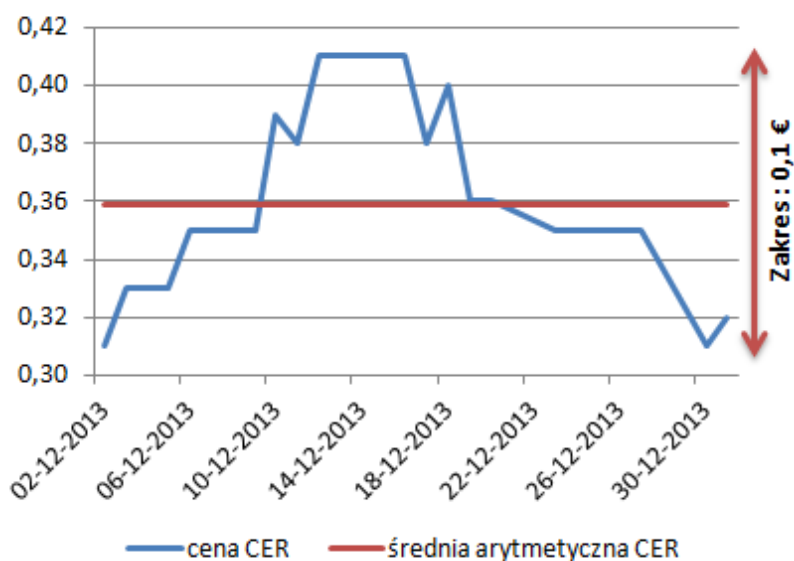
Podsumowując, ceny uprawnień EUA na rynku wtórnym w grudniu wzrosły o 9,11%, natomiast łączny wolumen obrotów z giełd ICE oraz EEX był nieco niższy niż w listopadzie i wyniósł około 7,5 mln. W grudniu, tak jak w poprzednich miesiącach można było zaobserwować następującą tendencję: po publikacji informacji o opóźnieniu wprowadzenia backloadingu ceny uprawnień EUA spadały. Należy zauważyć, że od 18 grudnia 2013 r. nastąpił znaczący wzrost wolumenu obrotu uprawnieniami EUA na giełdzie EEX. Powodem było zakończenie sprzedaży uprawnień w dniu 17 grudnia w ramach rynku pierwotnego giełdy EEX.

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek CER w grudniu²

Dzienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot w grudniu 2013 roku przedstawione na wykresie 2 poruszały się w korytarzu cenowym wyznaczonym przez skrajne punkty

miesięcznego minimum (0,31 euro) oraz maksimum (0,41 euro). Skrajne wartości zostały odnotowane w dniach 12-16 grudnia (maksimum) oraz 2 i 30 grudnia (minimum). Zakres różnicowania cen jednostek CER w

Wykres 2. Dienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot w grudniu 2013 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Reuters Point Carbon

grudniu wyniósł 0,1 euro, co było poziomem blisko 2-krotnie niższym niż w listopadzie.

Od początku miesiąca ceny jednostek CER pięły się w górę osiągając w dniu 12 grudnia najwyższą wartość w miesiącu – 0,41 euro. Wzrost cen jednostek CER wynikał przede wszystkim ze wzrostu kursu uprawnień EUA na rynku wtórnym (o blisko 9%). Od 12 do 18 grudnia cena jednostek CER ustabilizowała się na krótko. Do końca miesiąca jednak cena ponownie powróciła do poziomu z początku grudnia (0,32 euro). Warto zwrócić uwagę, że w dniu 10 (od dołu) oraz 19 grudnia (od góry) została przekroczona średnia arytmetyczna z 20 dni transakcyjnych grudnia (0,36 euro).

W sumie w grudniu jednostki CER zyskały na wartości zaledwie 3,2 %. Na giełdzie ICE sprzedano w sumie aż 1,204 mln jednostek, z czego 500 tys. (41,5%) w dniu 23 grudnia.

² Opracowano na podstawie informacji prasowych m.in. serwisu Reuters Point Carbon i stron Komisji Europejskiej.

Grudniowy spread EUA/CER

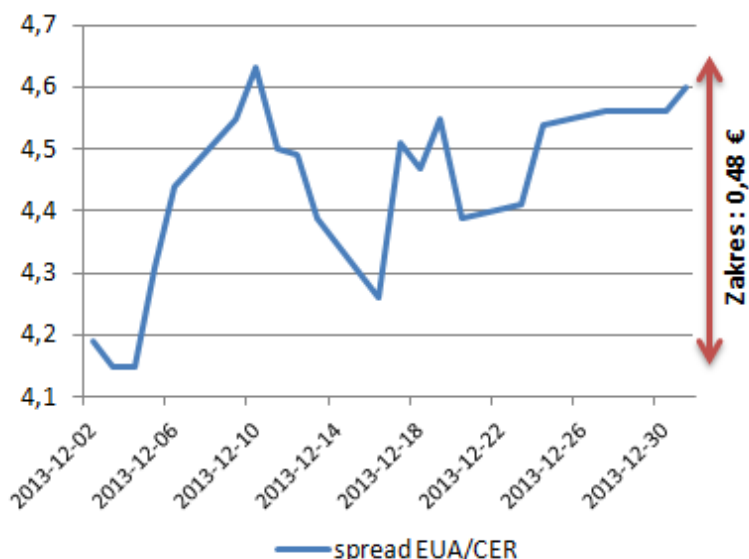
Grudniowy wykres spreadu EUA/CER (wykres 3) po raz kolejny, z uwagi na bardzo niskie wyceny jednostek CER, wygląda niemal identycznie jak wykres cen uprawnień EUA (wykres 1). Na wykresie można zaobserwować tę samą co w przypadku kursu uprawnień EUA tendencję zwykłą. W porównaniu z poprzednim miesiącem wycena spreadu w grudniu zdecydowanie zyskała na wartości – 4,43 euro (wzrost o 7,85%).

Najwyższy spread EUA/CER odnotowano w dniu 10 grudnia (4,63 euro), co wynikało przede wszystkim ze wzrostu wyceny uprawnień EUA (5,02 euro i najwyższa wartość w miesiącu). Ten dzień był najbardziej korzystnym momentem do zamiany uprawnień EUA na jednostki CER. Z kolei najmniej korzystnym czasem do wymiany był 3 i 4 grudnia, kiedy wartość spreadu wyniosła 4,15 euro.

Kompilacja najważniejszych wydarzeń rynkowych w grudniu 2013 roku:

- **5 grudnia** – wypowiedź Nialla Mackenzie, urzędnika brytyjskiego departamentu ds. energii i zmian klimatu, którego zdaniem wycofanie części uprawnień z rynku nastąpi najpóźniej w maju 2014 roku.
- **10 grudnia** – Parlament Europejski w drodze głosowania przyjmuje propozycję tymczasowego wycofania części uprawnień EUA z rynku.
- **11 grudnia** – Komisja Europejska zamieszcza na swojej stronie informację o wyborze jednego ze sposobów wycofania części uprawnień z rynku.
- **16 grudnia** – Rada Europejska popiera propozycję backloadingu podczas głosowania.
- **17 grudnia** – na rynku pierwotnym odbywa się ostatnia aukcja w 2013 r.
- **19 grudnia** – Opublikowana zostaje Informacja o terminie spotkania Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia backloadingu (8 stycznia).

Wykres 3. Spread EUA/CER w grudniu 2013 r. [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Reuters Point Carbon

Tabela 2. Notowania cen kontraktów terminowych futures EUA z dnia 7 stycznia 2014 r. [w euro]

Rodzaj kontraktu/prognoza cen EUA	Rok z okresu 2014-2020						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ICE ECX EUA Futures December*	4,75	4,92	5,13	5,31	5,58	5,81	6,08
Średnia w całym okresie	5,47						

*z terminem zapadalności w grudniu danego roku.

Źródło : www.barchart.com

Grudniowa aktualizacja prognoz cen uprawnień EUA i jednostek CER w latach 2013-2020

Prognozowania cen uprawnień EUA w przyszłym okresie EU ETS można dokonać według dwóch obecnie przyjmowanych sposobów, tj.: według projekcji EUA w poszczególnych latach wykonywanych przez znane instytucje finansowe lub poprzez notowania kontraktów terminowych futures³,

których instrumentem bazowym są uprawnienia EUA, a wygaśnięcie kontraktów następuje w grudniu danego roku (2014-2020).

W tabeli 2 zamieszczono informacje o wycenach grudniowych kontraktów terminowych EUA z najbardziej płynnego w tej chwili rynku uprawnień EUA (o najwyższym wolumenie transakcji) – giełdy ICE/ECX. Dane, o których mowa powyżej, zostały opublikowane w dniu 7 stycznia 2013 roku. Biorąc pod uwagę fakt, że termin

zapadalności

kontraktów przypada na ostatni miesiąc każdego roku notowań, posłużono się okresem 2014-2020.

Wycena kontraktów terminowych na uprawnienia EUA notowanych na początku stycznia znajduje się na wyższych poziomach

we wszystkich latach w porównaniu do wycen kontraktów notowanych na początku grudnia. W całym okresie 2013-2020 średnia wartość kontraktów była o 0,39 euro wyższa niż miesiąc wcześniej.

W tabeli 3 zamieszczono prognozy cen EUA w okresie 2014-2020 czterech instytucji finansowych. Dłuższy okres między publikacją prognoz (ich brak w listopadzie) nie skutkowało dużymi różnicami między prognozami

Tabela 3. Okresowe szacunki cen uprawnień EUA [w euro]

Instytucja/okres	2014	2015	2016	2013-2020
Schwartzthal Kapitał	6,25	7,50	8,80	7,80
Point Carbon	6,00	8,00	10,00	7,70
Consus	5,70	6,96	7,38	6,64
Nomisma Energia	6,10	8,80	10,50	9,80
Średnia	6,01	7,82	9,17	7,99

Źródło: Reuters Point Carbon, 5 grudnia 2013 r.

³ Zgodnie z definicją podaną przez Giełdę Papierów Wartościowych kontrakt terminowy jest umową, w której kupujący zobowiązuje się do zakupu w przyszłości określonego towaru, zwanego instrumentem bazowym. Sprzedający zobowiązuje się natomiast do sprzedania określonego w kontrakcie instrumentu bazowego. Instrumentami bazowymi mogą być akcje, waluty, indeksy giełdowe, a właściwie dowolne wartości ekonomiczne, które można wyliczyć w sposób nie budzący wątpliwości.

październikowymi a grudniowymi. Pomimo mniejszej niepewności co do wprowadzenia backloadingu wartości w grudniowym zestawieniu nie były wyższe od październikowych. Oznacza to, że analitycy rynkowi nie oczekują, że plan tymczasowego wycofania z rynku uprawnień EUA będzie miał trwały wpływ na ceny w dłuższym okresie.

Jedyną instytucją, która podwyższyła cenę uprawnień EUA na rok 2014 i 2015 (odpowiednio o 0,30 i 0,80 euro) jest Nomisma Energia. Pozostałe instytucje, albo obniżyły swoje prognozy (Consus odpowiednio 0,12 i 0,15 euro), albo nie zmieniły ich wcale (Schwartzthal Kapital, Point Carbon).

Podsumowanie polskich aukcji uprawnień EUA organizowanych w grudniu

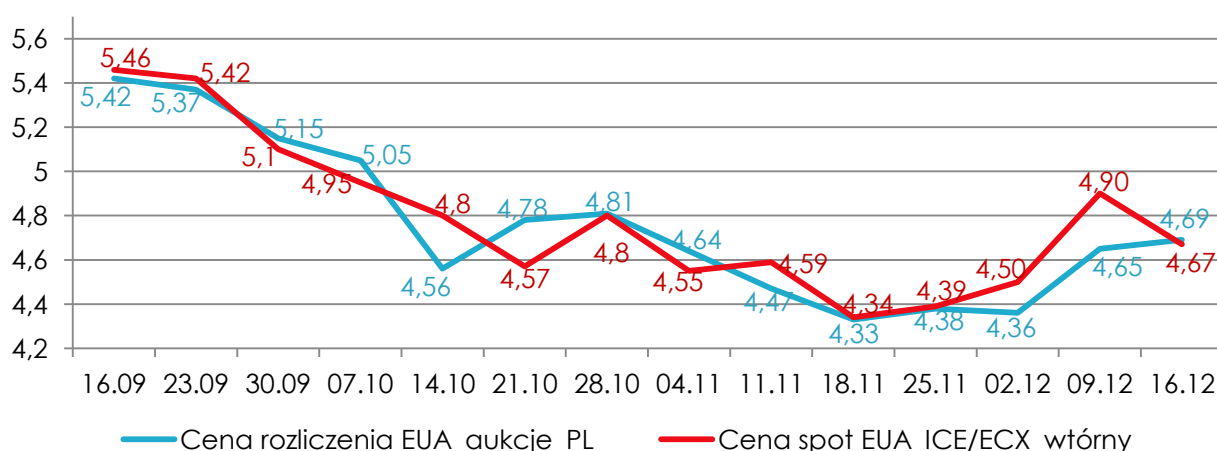
W dniach 2, 9 oraz 16 grudnia w godzinach od 13:00 do 15:00 odbyły się trzy ostatnie w 2013 r. aukcje polskich uprawnień EUA z okresu rozliczeniowego 2013-2020. Aukcje przeprowadzono na tymczasowej wspólnotowej platformie aukcyjnej, której operatorem jest Europejska Giełda Energii (EEX) z siedzibą w Lipsku. Polska na każdej z grudniowych aukcji oferowała do sprzedaży po blisko 3,661 mln uprawnień EUA.

Aukcje polskich uprawnień EUA w III okresie EU ETS mogą być przeprowadzane dzięki umowie podpisanej przez Ministra Środowiska oraz giełdę EEX. W 2013 r. Polska w drodze aukcji sprzedała wszystkie z zaplanowanych w kalendarzu aukcji na ten rok 51 249 500 uprawnień EUA.

Trend wzrostowy na aukcjach polskich uprawnień EUA, który rozpoczął się 18 listopada był również kontynuowany przez cały grudzień. W efekcie cena rozliczeniowa osiągnięta na ostatniej aukcji w grudniu wzrosła o 8,31%. Różnica pomiędzy ceną uprawnień EUA na rynku pierwotnym oraz ceną zamknięcia uprawnień EUA na rynku wtórnym w dniach w których odbywały się „polskie” aukcje dochodziła nawet do 0,35 euro (w dniu 9 grudnia). Na ostatniej aukcji powyższe ceny utrzymywały się na bardzo zbliżonym poziomie i różniły się tylko o 0,02 euro. Z kolei różnica pomiędzy cenami rozliczeniowymi osiąganymi na polskich oraz unijnych aukcjach uprawnień EUA znów wynosiła maksymalnie 0,06 euro (tak sama sytuacja miała miejsce w listopadzie).

Zarówno polskie, jak i unijne aukcje w grudniu cieszyły się stosunkowo wysokim zainteresowaniem inwestorów. Na prawie

Wykres 4. Porównanie cen uprawnień EUA [w euro] osiągniętych w tych samych dniach w roku 2013 w ramach aukcji PL oraz notowań rynku wtórnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych opublikowanych przez giełdę EEX, ICE oraz Reuters Point Carbon

wszystkich aukcjach, liczba uprawnień EUA, na które opiewały złożone oferty, ponad 2-krotnie przewyższyły wolumen oferowany do sprzedaży. Wyjątek stanowiła aukcja polskich uprawnień EUA przeprowadzona w dniu 9 grudnia, w którym współczynnik popytu do podaży wyniósł 1,81. Należy zauważyć również, że współczynniki osiągnęte na aukcjach unijnych były w każdym przypadku wyższe, przekraczając nawet poziom 3,0.

Średnio w każdej polskiej aukcji w grudniu udział brało 18,7 oferenta. Duże odchylenie stanowiła sesja z dnia 9 grudnia, gdzie do aukcji przystąpiło aż 22 uczestników. Należy pamiętać, że każdy z nich mógł złożyć dowolną ilość zleceń, z dowolnie określonym wolumenem po różnej cenie. Warto zauważyć, że prawie wszystkim oferentom (88%-100%) biorącym udział w polskich aukcjach udało się zakupić uprawnienia EUA. Na wyróżnienie zasługuje ostatnia aukcja w

roku, w której zwycięzcami okazali się wszyscy oferenci.

Z kolei na aukcji unijnej organizowanej w dniach przeprowadzania aukcji polskich uprawnień oferty składało średnio 22,7 uczestnika. Odsetek podmiotów, którym udało się zakupić uprawnienia EUA mieścił się w przedziale 73-81%.

Należy przypomnieć, że aukcje polskich uprawnień EUA w nowym roku będą odbywać się w innych terminach, zgodnie z kalendarzem na 2014 rok, dostępnym na stronach giełdy EEX ([link](#)). Aukcje te mają rozpocząć się od 8 stycznia 2014 r., w co czwartą środę również w godzinach od 9:00 do 11:00. Z kolei uprawnienia należące do 25 państw członkowskich, mają być sprzedawane od 7 stycznia do 16 grudnia, w każdy poniedziałek, wtorek i czwartek (szczegóły w kalendarium w tabeli 6).

Tabela 4. Statystyczne zestawienie kluczowych parametrów aukcji organizowanej przez PL oraz KE na giełdzie EEX w porównaniu z ceną uprawnień EUA osiąganą na giełdzie ICE w tych samych dniach w grudniu 2013 r.

L.p.	Parametry aukcji/ daty aukcji w 2013 roku	Aukcja								
		2 grudnia			9 grudnia			16 grudnia		
		PL	KE	SPOT zamk. (ICE)	PL	KE	SPOT zamk. (ICE)	PL	KE	SPOT zamk. (ICE)
1	Cena rozliczenia [w euro]	4,36	4,33	4,50	4,65	4,71	4,90	4,69	4,71	4,67
2	Liczba uprawnień do sprzedaży – podaż [w mln EUA]	3,661	3,443	x	3,661	3,443	x	3,661	3,443	x
3	Przychody ze sprzedaży [w mln euro]	15,960	14,910	x	17,020	16,214	x	17,170	16,210	x
4	Całkowite zapotrzebowanie - popyt [w mln EUA]	8,473	11,110	x	6,922	9,645	x	9,874	11,510	x
5	Wskaźnik popytu do podaży	2,31	3,23	x	1,81	2,80	x	2,70	3,34	x
6	Liczba wszystkich uczestników	16	21	x	22	25	x	18	22	x
7	Liczba zwycięskich uczestników	14	17	x	21	19	x	18	16	x

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE, na podstawie danych opublikowanych przez giełdę EEX oraz ICE

Światowa podaż jednostek CER

Z danych publikowanych przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej (UNFCCC)⁴ wynika, że w grudniu zarejestrowano tylko 21 projektów CDM (ang. *Clean Development Mechanism*), a w sumie do końca 2013 r. zarejestrowano 7422 projekty CDM oraz 243 projekty programowe (Programme of Activities – PoA)

Liczba jednostek CER wydanych do końca 2013 r. wynosi ok. 1 422 mln, czyli w ciągu ostatniego miesiąca wydano prawie 12,5 mln jednostek CER.

Światowa podaż jednostek ERU

Z danych publikowanych przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej dotyczących wydawanych jednostek ERU wynika, że do 15 grudnia br. wydano w sumie ok. 840,5 mln ERU. W okresie od 15 listopada do 15 grudnia wydano ok. 900 tys. jednostek ERU.

Podaż jednostek ERU z Polski

W grudniu w Rejestrze Unii nie dokonano żadnego transferu ERU za redukcje emisji osiągnięte w związku z realizacją projektów wspólnych wdrożeń Polsce. Całkowita liczba wszystkich jednostek ERU wydanych w związku z realizacją projektów JI realizowanych w Polsce w latach 2008-2013 wyniosła ok. 20 mln.

Pozostałe informacje

- Na swojej stronie internetowej Ministerstwo Środowiska poinformowało o rozpoczęciu konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych projektu ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych ([link](#)). Projekt ustawy uwzględnia szereg zmian w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w trzecim okresie rozliczeniowym. Zmiany te polegają w szczególności na wprowadzeniu aukcji uprawnień do emisji jako podstawowego

sposobu rozdziału uprawnień, możliwości skorzystania z derogacji dla sektora elektroenergetycznego oraz wprowadzenia mechanizmu tzw. krajowych środków wykonawczych.

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przygotował „Przewodnik po programach priorytetowych NFOŚiGW 2014”. Rolą Przewodnika jest prezentacja w skróconej formie oferty programowej NFOŚiGW na rok 2014. W Przewodniku opisano zakres poszczególnych programów priorytetowych, wskazano potencjalnych beneficjentów programu, tryb składania wniosków oraz formę dofinansowania. Przewodnik jest dostępny na stronie internetowej, w zakładce: <http://www.nfosigw.gov.pl/publikacje/dokumenty-programowe>
- NFOŚiGW ogłosił w grudniu na swojej stronie internetowej nabór wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć w ramach programu priorytetowego p.n.: Efektywne wykorzystanie energii. Część 4) LEMUR-Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej oraz ogłoszenie o naborze wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć w ramach VI konkursu programu priorytetowego p.n.: „System zielonych inwestycji (GIS) cz. 1 Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej”
- Po tym jak w listopadzie 2013 r. norweska organizacja stworzona przez rząd – NEFCO, w ramach Norwegian Carbon Procurement Facility (NorCaP)⁵, rozpoczęła przyjmowanie wniosków w sprawie dostarczenia jednostek CER z projektów, których realizacja jest zagrożona w związku z bardzo niską ceną jednostek, kolejne organizacje występują z podobną inicjatywą. Szwedzka Agencja ds. Energii (Swedish Energy Agency - SEA) ogłosiła

⁴ www.unfccc.int

⁵http://www.nefco.org/financing/norcap_call_for_proposals

chęć zakupu do 10 mln jednostek CER⁶ z projektów CDM. Agencja jest szczególnie zainteresowana jednostkami pochodzącymi z projektów realizowanych w krajach najstabilniej rozwiniętych. Termin składania ofert upływa 14 lutego 2014 r. Ponadto Wielka Brytania, Szwecja i szwajcarska fundacja Climate Cent Foundation wspólnie przeznaczyły 125 mln USD na inicjatywę Banku Światowego pn. Carbon Initiative for Development (Ci-Dev)⁷. Ci-Dev będzie kupować jednostki CER w celu wspierania inwestycji w technologie niskoemisyjne, których efektem są też korzyści rozwojowe, przede wszystkim w celu wspierania większego dostępu do energii w krajach najstabilniej rozwiniętych. Termin składania ofert upływa 31 stycznia 2014 r.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1123/2013 r. w sprawie określania uprawnień do międzynarodowych jednostek emisji

W dniu 11 listopada weszło w życie Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1123/2013 z dnia 8 listopada 2013 r. w sprawie określania uprawnień do międzynarodowych jednostek emisji zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (zwane dalej: Rozporządzenie RICE).

Zgodnie z Rozporządzeniem RICE instalacje istniejące mogą sumarycznie w dwóch okresach rozliczeniowych EU ETS obejmujących lata 2008-2020 rozliczać emisje przez instalacje w Polsce jednostkami CER/ERU w liczbie nieprzekraczającej **11% sumy uprawnień EUA przyznanych na lata 2008-2012**. Należy zauważyć, że w latach 2008-2012 polskie instalacje mogły wykorzystać do rozliczenia własnej emisji jednostki CER/ERU jedynie do wysokości 10% przydziałów EUA

⁶ <http://www.energimyndigheten.se/en/Cooperation/For-a-better-climate/Flexible-mechanisms-for-monitoring-green-house-gas-emissions/Swedish-CDM-and-JI-climate-programmes-/Call-for-CDM-proposals/>

⁷ <http://www.ci-dev.org/node/8>

otrzymanych w ramach EU ETS w tym okresie. Tak więc, możliwość wykorzystania dodatkowego 1% pojawiała się z początkiem obecnego okresu 2013-2020. Ponadto, możliwe jest wykorzystanie, do końca obecnego okresu rozliczeniowego, tj. do 2020 roku, pozostałej części 10% limitu z lat 2008-2012.

Inaczej ma się sprawa, jeśli chodzi o nowe instalacje (włączane do EU ETS w okresie 2008-2012, a także od 2013 r.), które w okresie 2008-2012 nie dostały bezpłatnych uprawnień, ani możliwości wykorzystania limitu CER/ERU. Zgodnie z art. 1 ust. 2 Rozporządzenia RICE nowe instalacje będą mogły wykorzystywać jednostki CER/ERU do poziomu **nie wyższego niż 4,5% ich zweryfikowanej emisji w okresie 2013-2020**.

Kolejne przepisy Rozporządzenia RICE dotyczą instalacji, które miały znaczące zwiększenie zdolności produkcyjnych. Zgodnie z art. 1 ust. 3 ww. rozporządzenia instalacje istniejące, które otrzymały dodatkowe uprawnienia do emisji wynikające ze znaczącego zwiększenia zdolności produkcyjnych, zgodnie z art. 20 decyzji 2011/278/WE⁸ mogą wykorzystać jednostki CER/ERU do limitu przyznanego im na lata 2008-2012 lub do 11% ich przydziału 2008-2012, lub do 4,5% ich zweryfikowanych emisji w latach 2013-2020, w zależności od tego, która z tych wartości jest najwyższa.

Rozporządzenie RICE dotyczy także nowego zakresu dyrektywy EU ETS (art. 1 ust. 4), czyli instalacji istniejących, które dostały darmowe przydziały uprawnień na lata 2008-2012, prowadziły działalność objętą rozszerzonym zakresem stosowania dyrektywy EU ETS w latach 2013-2020 (nowe gazy N₂O, PFC). Instalacje te mogą wykorzystać jednostki CER/ERU do limitu przyznanego im na lata 2008-2012 lub do 11% ich przydziału 2008-

⁸ Decyzja Komisji z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie ustanowienia przejściowych zasad dotyczących zharmonizowanego przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji w całej Unii na mocy art. 10a dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

Tabela 5. Limity wykorzystania jednostek CER/ERU dla różnych rodzajów/kategorii instalacji wg rozporządzenia RICE

Rodzaj instalacji	Podstawa RICE	Limit wykorzystania CER/ERU	Okres
Instalacje istniejące	Art. 1 ust. 1	wartość najwyższa z: – wielkość limitu przyznanego w 2008-2012 – 11% przydziału 2008-2012	2008-2020
Nowe instalacje	Art. 1 ust. 2	4,5% zweryfikowanej emisji w latach 2013-2020	2008-2020
Znaczące zwiększenie zdolności produkcyjnych	Art. 1 ust. 3	wartość najwyższa z: – wielkość limitu przyznanego w 2008-2012 – 11% przydziału 2008-2012 – 4,5% zweryfikowanych emisji w latach 2013-2020	2008-2020
Nowy zakres dyrektywy EU ETS	Art. 1 ust. 4	wartość najwyższa z: – wielkość limitu przyznanego w 2008-2012 – 11% przydziału 2008-2012 – 4,5% zweryfikowanych emisji w latach 2013-2020	2008-2020
Operatorzy statków powietrznych	Art. 1 ust. 5	1,5% zweryfikowanej emisji w latach 2013-2020	2008-2020

Źródło: opracowanie własne

2012, lub do 4,5% ich zweryfikowanych emisji w latach 2013-2020, w zależności od tego, która z tych wartości jest najwyższa.

Rozporządzenie RICE reguluje także kwestię wykorzystania jednostek Kioto przez operatorów statków powietrznych. Zgodnie z art. 1 ust. 5 Rozporządzenia RICE w przypadku operatorów statków powietrznych limit wykorzystania jednostek CER/ERU **nie może być wyższy niż 1,5% ich zweryfikowanej emisji w latach 2013-2020.**

Podsumowanie limitów wykorzystania jednostek CER/ERU dla różnych rodzajów/kategorii instalacji wg Rozporządzenia RICE przedstawiono w Tabeli 5.

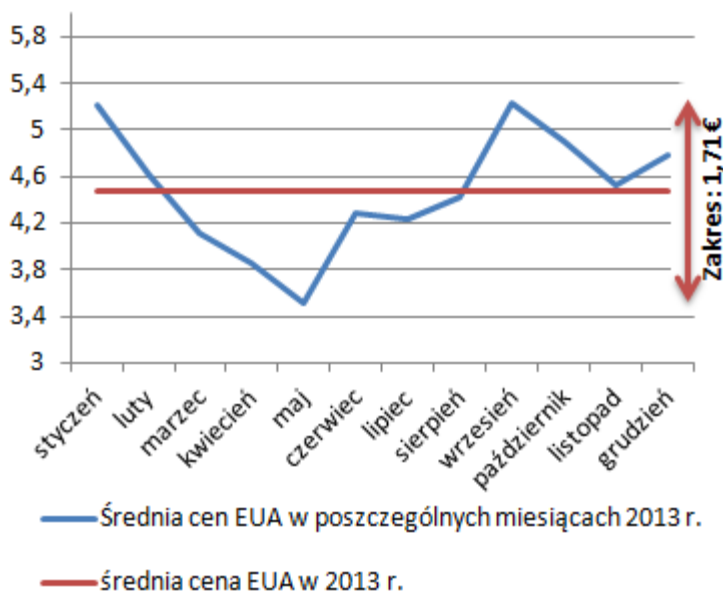
Zgodnie z wymogami Rozporządzenia RICE, Ministerstwo Środowiska opublikowało na swojej stronie internetowej „Wykaz limitów

wykorzystania jednostek Kioto przez prowadzących instalacje oraz operatorów statków powietrznych w okresie 2008-2020” ([link](#)). Wykaz zawiera informacje dotyczące operatora, nazwy instalacji, identyfikatora instalacji lub operatora lotniczego w EUTL (European Union Transaction Log) maksymalną liczbę możliwych do wykorzystania jednostek CER/ERU w okresie 2008-2020 oraz artykułu z Rozporządzenia RICE, zgodnie z którym wyliczono tę liczbę.

Należy jednocześnie podkreślić, że nie wszystkie rodzaje jednostek zostały dopuszczone do wykorzystania w EU ETS od 2013 roku. Więcej na temat kategorii dopuszczonych jednostek i ograniczeń jakościowych oraz sposobu wykorzystania jednostek CER/ERU w III fazie EU ETS znajdują państwo w dokumencie pn. „Często zadawane pytania dotyczące możliwości

wykorzystania jednostek CER i ERU w ramach EU ETS" ([link](#)).

Wykres 5. Średnie miesięczne ceny uprawnień EUA na rynku spot w całym 2013 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE

Rynek uprawnień do emisji w 2013 roku – analiza i podsumowanie

W roku 2013 uprawnienia EUA straciły na wartości w sumie blisko 25% (licząc różnicę w cenie od 31 grudnia 2012 r. do 31 grudnia 2013 r.). Zdecydowanie inna sytuacja miała miejsce na wtórnym rynku jednostek CER, które w 2013 r. wzrosły aż o 78%. Średnia arytmetyczna dla uprawnień EUA oraz jednostek CER w 2013 r. wyniosła odpowiednio 4,48 euro i 0,37 euro.

Trend spadkowy na rynku wtórnym uprawnień EUA trwał od stycznia do maja 2013 r. W tym czasie wartość uprawnień spadła aż o 32,5% (porównując średnie miesięczne ceny od stycznia do maja). Wpływ na spadek cen w tym okresie miały następujące czynniki:

- Znacząca nadpodaż uprawnień EUA na rynku;

- Odrzucenie propozycji backloadingu na głosowaniu w Parlamencie Europejskim w dniu 16 kwietnia 2013 r. (spadek cen od 15 do 17 grudnia aż o 41%);
  - Spadek cen energii elektrycznej.

Od czerwca 2013 r. trend się odwrócił i ceny uprawnień EUA zaczęły zyskiwać na wartości całkowicie odrabiając straty we wrześniu 2013 r. Do zakupu uprawnień przez inwestorów zachęcały w tym czasie:

- Optymistyczne dane gospodarcze ze strefy euro;
- Wzrost cen energii elektrycznej;
- Potrzeby zakupowe producentów energii elektrycznej (tzw. „hedging needs”);
- Większe szanse na wprowadzenie propozycji backloadingu.

Październik i listopad znów przyniósł spadki średnich cen uprawnień EUA z głównie z powodu działań spekulacyjnych na rynku oraz niepewnością inwestorów w kwestii wprowadzenia propozycji backloadingu. W grudniu prawdopodobnie rozpoczął się nowy trend wzrostowy, któremu będzie sprzyjać zapewne przyjęcie propozycji backloadingu przez Parlament i Radę Europejską w dniu 10 i 16 grudnia.

Nieco inaczej w 2013 r. przedstawiała się sytuacja na rynku jednostek CER. Pewna stabilizacja cen tych walorów zapanowała w okresie od stycznia do marca 2013 roku (ceny utrzymywały się średnio w granicach od 0,14-0,17 euro). Kwiecień przyniósł znaczący spadek cen do najniższej średniej miesięcznej w 2013 r. (tylko 0,07 euro), do czego przyczyniło się zablokowane od 1 maja 2013 r. możliwości wykorzystywania jednostek z projektów redukujących emisję z niektórych

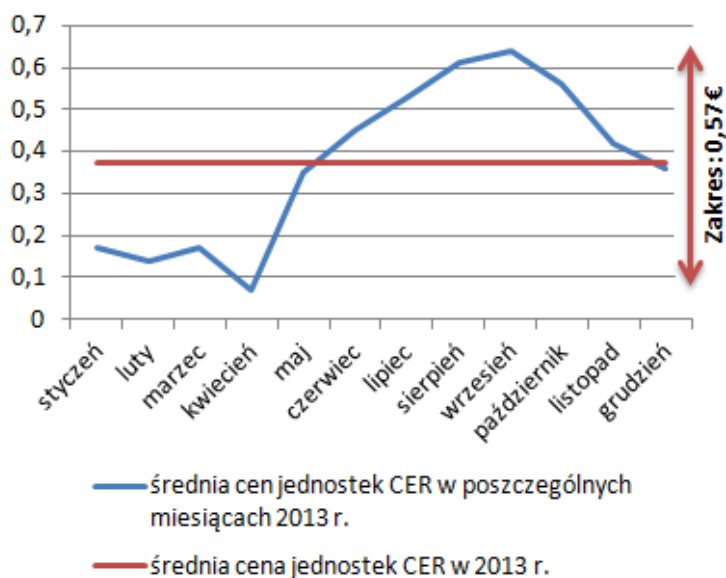
gazów przemysłowych (HFC-23) oraz tlenu azotu N₂O powstającego przy produkcji kwasu adypinowego.

Od maja do września 2013 r. trwał trend wzrostowy głównie dzięki wzrostom cen uprawnień EUA oraz zmniejszeniu podaży jednostek CER (likwidacja tzw. szarych CER-ów). W tym czasie średnie ceny jednostek CER 8-krotnie zyskały na wartości. Od września do końca 2013 roku to już spadki cen jednostek CER w okolicę średniej dla całego roku (0,37 euro) wynikające ze spadków cen uprawnień EUA.

W 2013 roku na rynku pierwotnym w drodze aukcji udało się sprzedać 812,26 mln uprawnień EUA. Polska sprzedała w sumie 51,25 mln, Komisja Europejska w imieniu 24 państw (nie udało się włączyć krajów EFTA) - 479,24 mln, Niemcy - 182,56 mln (wszystkie ww. państwa sprzedawały na aukcjach organizowanych przez giełdę EEX) oraz Wielka Brytania - 99,216 mln uprawnień EUA.

W 2013 roku wolumen obrotów na rynku wtórnym wyniósł w sumie 216,521 mln uprawnień EUA (12% udział EEX oraz 88% udział ICE/ECX). Rekordowym miesiącem pod tym względem był kwiecień, w którym instalacje musiały rozliczyć się ze swoich emisji. 16 kwietnia 2013 r. na giełdzie ICE odnotowano obrót blisko 41 mln uprawnień EUA (najwyższy dzienny wolumen w 2013 r.). Duże ilości uprawnień wymieniano również we wrześniu. Ten miesiąc należał do giełdy EEX (11 mln uprawnień EUA), choć na giełdzie ICE również odnotowywano wysokie wolumeny (8,8 mln).

Wykres 6. Średnie miesięczne ceny jednostek CER na rynku spot w całym 2013 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE

Tabela 6. Kalendarium najważniejszych wydarzeń w styczniu 2013 r.

Dzień	Wydarzenie
8 stycznia	Spotkanie Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia backloadingu
9 stycznia	Spotkanie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii Parlamentu Europejskiego
13-16 stycznia	Sesja plenarna Parlamentu Europejskiego
22-23 stycznia	Spotkania Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności Parlamentu Europejskiego
22-23 stycznia	19 Sesja Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu wraz z 9 Sesją Spotkań Stron Protokołu z Kioto
27 stycznia	Spotkanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności Parlamentu Europejskiego
30 stycznia	Spotkanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności Parlamentu Europejskiego
W styczniu	<p>Terminy aukcji EUA w UE*:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ 8 stycznia: Aukcja <u>4,445 mln</u> polskich uprawnień EUA na unijnej platformie EEX – start od 9:00 do 11:00 ⇒ Od 7 stycznia, każdy poniedziałek, wtorek i czwartek: Aukcja Unijna <u>4,0185 mln</u> uprawnień EUA/aukcję (EEX) – start od 9:00 do 11:00 ⇒ Od 10 stycznia, każdy piątek: Krajowa Aukcja Niemiecka, <u>4,6 mln</u> uprawnień EUA (EEX) – start od 9:00 do 11:00 ⇒ 15, 29 stycznia: Krajowa Aukcja Brytyjska, <u>4,63 mln</u> uprawnień EUA/aukcję (ICE) – start od 9:00 do 11:00

* na podstawie kalendarza aukcji giełd EEX i ICE/ECX, podane godziny zgodnie z czasem środkowoeuropejskim
 Źródło: Opracowanie własne KOBiZE

Niniejszy dokument może być używany, kopiowany i rozpowszechniany, w całości lub w części, wyłącznie w celach niekomercyjnych i z zachowaniem praw autorskich, w szczególności ze wskazaniem źródła ich pochodzenia.

Działalność KOBiZE jest finansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Kontakt:

Zespół Strategii i Analiz

Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami

Instytut Ochrony Środowiska -
Państwowy Instytut Badawczy

ul. Chmielna 132/134
00-805 Warszawa

e-mail: raportCO2@kobize.pl